

УПРАВЛІННЯ СПОРТИВНИМИ СПОРУДАМИ

Ірина Оленич

канд.геогр.наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського (Україна)*

Важливе місце у системі забезпечення розвитку фізичної культури і спорту займають спортивні споруди. Загальна кількість спортивних споруд в Україні у 2022 році становила 96678 одиниць. Мережа сучасних спортивних споруд велика і різноманітна – від простеньких ігрових майданчиків, які є масовими, до великих, дуже дорогих і водночас нечисленних – палаців спорту, критих і відкритих стадіонів, манежів, льодових палаців тощо. Спортивні споруди відрізняються за розмірами та формою власності. Зазвичай це об'єкти комунальної власності, спортивних товариств, спортивних шкіл, різних відомств та державних підприємств. Більшість спортивних споруд не відповідають міжнародним стандартам проведення змагань, відсутній механізм взаємодії з національними спортивними федераціями щодо планування та створення об'єктів спорту. Через це в Україні проводять незначну кількість рейтингових міжнародних спортивних змагань. Заклади державної та комунальної власності використовують застарілу матеріально-технічну базу, здебільшого рівень сервісу з надання спортивних послуг не відповідає сучасним вимогам. Оновлення спортивної інфраструктури було розпочато лише декілька років тому та зупинилося у зв'язку зі збройною агресією Росії.

Сучасна спортивна споруда в умовах розвитку ринкової економіки є також місцем для професійної підготовки менеджерів, які здійснюватимуть на професійній основі управління спортивними спорудами, створюючи умови для цілеспрямованого, динамічного та пропорційного розвитку спортивного об'єкта завдяки розробленню різних планів і мотиваційної діяльності зі створення системи стимулів, які активізують персонал організації ефективно працювати відповідно до розроблених планів. Сьогодні переважну кількість посад менеджерів обіймають фахівці з фізичного виховання та спорту, які не мають спеціальної менеджерської підготовки. У такій ситуації загальний рівень управління спортивними спорудами не може задовольняти потреб його розвитку відповідно до світових стандартів.

У теперішній час фахівці мають два основні погляди на тлумачення термінів «управління» і «менеджмент»: одні використовують ці поняття як ідентичні взаємозамінні, як синоніми; інші дотримуються думки про те,

що термін «управління» вживають для назви багатоаспектної діяльності, яка є ширшою порівняно із діяльністю під назвою «менеджмент». Перші наукові підходи до розв'язання питань управління пов'язують із Фредеріком Тейлором, який у своїй роботі «Принципи наукового управління» (1911 р.) заклав основи наукового підходу до вивчення та організації праці, до управління діяльністю організацій. Управління спортивними спорудами охоплює ширший спектр напрямків діяльності ніж менеджмент, включаючи планування та дизайн споруди, планування території, управління проектом, управління капіталом, управління будівництвом та маркетингом споруди, її експлуатації.

Основні функції управлінської діяльності спортивної споруди:

- організація, діяльність щодо поєднання керівництвом персоналом і управлінням самим об'єктом; створення нових та (або) якісного вдосконалення раніше створених і систем будь-якого типу, які функціонують у відповідно до мінливих внутрішніх та зовнішніх умов;
- планування, діяльність щодо створення умов для цілеспрямованого, динамічного та пропорційного розвитку об'єкта за допомогою розроблення різних планів. Для ефективного використання спортивних споруд необхідно розробляти та реалізовувати стратегічні, тактичні та оперативні плани. Стратегічні стосуються топ - менеджерів і спрямовані на широкі аспекти: завоювання ринку, отримання високої дохідності об'єкту. Тактичні - менеджерами середньої ланки, і спрямовані на досягнення стратегічної мети. Оперативні - лінійними менеджерами і є короткотерміновими, їх досить часто називають ще завданнями. Залежно від часових рамок розрізняють короткотермінове (менше ніж на рік) та довготермінове планування (декілька років);
- мотивація, діяльність щодо створення системи стимулів, які активізують персонал ефективно працювати відповідно до розроблених планів;
- контроль, діяльність, яка містить спостереження за плином процесів в об'єктах менеджменту, порівняння розмірів параметрів, які контролюються, із заданою програмою, виявлення відхилень від програми, їх місця, часу, причини та характеру;
- координація (фінансування, підготовка кадрів), діяльність щодо забезпеченню неперервності процесу менеджменту, досягнення узгодженості в роботі організацій, підрозділів і окремих виконавців за допомогою встановлення раціональних зв'язків між ними.

Список використаних джерел

1. Гонтарук О. М. Система підготовки менеджерів з фізичної культури і спорту в ринкових умовах. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінниця, 2016. С. 592–600.
2. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Управління сферою фізичного виховання і спорту : навч. посіб. Дрогобич : Коло, 2009. 224 с.
3. Корольова М., Стадник С., Бондар А., Петренко І. Сучасний спортивний менеджер як об'єкт наукового аналізу. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2019. № 6К. С. 34–38.
4. Криштанович С. В. Формування у майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту готовності до професійної діяльності. Молодий вчений. 2017. № 3. С. 414–417.
5. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. URL: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf> (дата звернення: 01.03.2023).